19-1-2021

Van [redacted]

Aan: Wethouder Van Doorninck

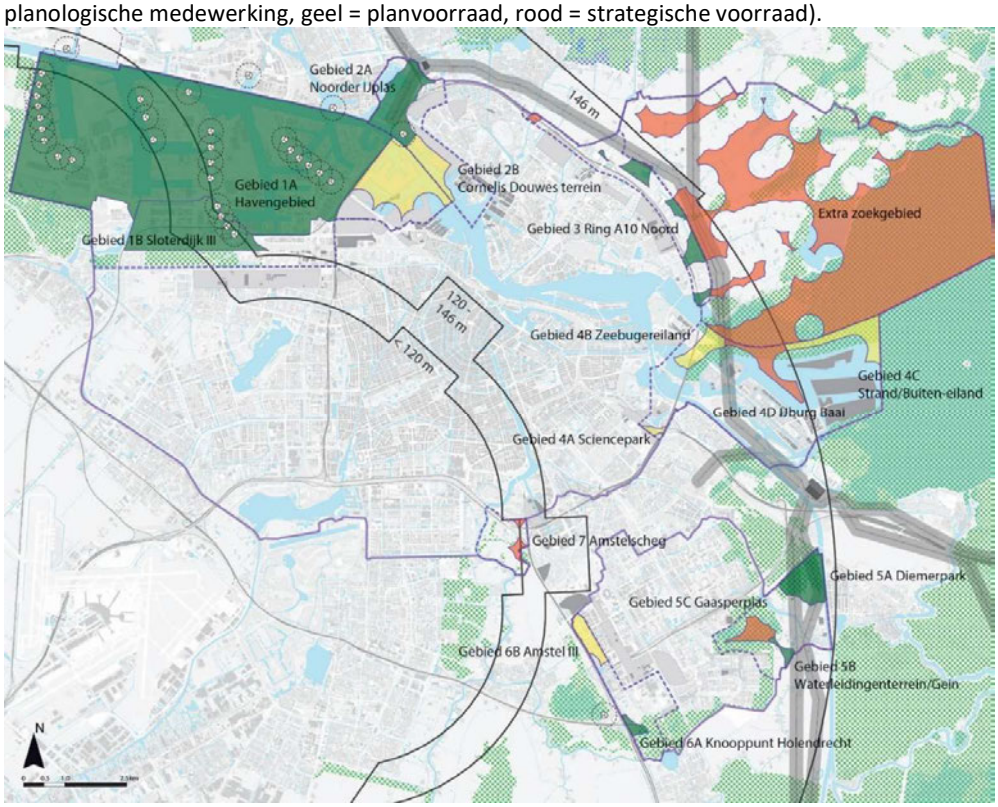
Cc: [redacted]

Memo: Verhaallijn nieuwe windturbines in Amsterdam tbv RES 1.0

Inleiding

In januari 2021 staan er 28 windturbines in Amsterdam met een gezamenlijk opgesteld vermogen van 75 MW. De ambitie is 127 MW realiseren voor het jaar 2030. Dit betekent een zoektocht naar 52 MW[1] extra. Het proces loopt om 4 nieuwe windturbines te realiseren (verwachting: 8,8 of 12 MW) op de Rioolwaterzuiveringsinstallatie langs de Westpoortweg. Met het Havenbedrijf Amsterdam is afgesproken dat zij 10 MW voor haar rekening neemt. In Amsterdam moeten we daarom nog op zoek naar 52 – (8,8 of 12) – (10) = **33,2 of 30 MW**. Dit zijn bijvoorbeeld 10 turbines van 3 MW per stuk. Of meer van 2 MW per stuk.

Kaart: concept planologische medewerking (groen = direct starten met planologische medewerking, geel = planvoorraad, rood = strategische voorraad).

[1] In Sloterdijk III zijn in 2020 4 windturbines van 0,66 MW (totaal: 2,64 MW) verwijderd. Bij het bod in de concept RES NHZ was geen rekening gehouden met het verwijderen van deze lijn. Door de verwijdering van deze lijn kan een deel van de nieuwe turbines langs de Westpoortweg worden gerealiseerd.

Windmolens zoveel mogelijk clusteren/groeperen
Het geniet het de voorkeur om windmolens zoveel mogelijk te groeperen/clusteren. Dit om een versnipperd beeld in/rondom de stad te voorkomen en de impact op het landschap en de natuur te beperken. Vervolgens bieden ruimtelijke structuren zoals bijv. weg of waterstructuren aanknopingspunten. Elk gebied wordt uitgewerkt in maatwerk. Ondanks dat het proces bij de NIJP een goed voorbeeld is hoe samenwerking tussen initiatiefnemers en de gemeente vorm kan krijgen, moet dit per gebied individueel worden uitgezocht.

Overgang van een kleur naar een andere kleur
In de groene gebieden wil Amsterdam direct overgaan tot planologische medewerking onder voorwaarden aan initiatiefnemers. Voorwaarden zijn o.a. >50% lokaal eigendom en een participatieplan opstellen met de omgeving. De gele gebieden (planvoorraad) kunnen worden benut als in de groene gebieden niet de gewenste ambitie windenergie kan worden gerealiseerd. Idem voor de rode gebieden (strategische voorraad). Per gebied kunnen ondanks dezelfde kleur andere voorwaarden gelden.
Advies is om voor de verandering van kleur en daarmee verbonden een volgende fase van ontwikkeling een B&W besluit en vervolgens raadsbesluit te laten nemen. Daarmee blijft maatschappelijk vertrouwen behouden in de juiste randvoorwaarden en democratische legitimiteit van het ontwikkelproces. Dit moet in detail nader worden uitgewerkt.

Noordwestelijk cluster
In het noordwesten kan het al bestaande cluster in het Havengebied/Sloterdijk III/Noorder IJ-plas worden uitgebreid. Het gebied heeft een industrieel karakter. Daarnaast staan er al windturbines en zijn er hoge schoorstenen en kranen. Tevens vormt het Noordzeekanaal een grote lijnstructuur om windturbines langs de ontwikkelen. Langs de A5 en het knooppunt A8/A10 zijn ook kansen voor windturbines.

Onderbouwing
In dit gebied is het meeste draagvlak voor nieuwe windmolens gezien de interactieve sessies met- en brieven van bewoners, en de enquêtes van Onderzoek Informatie en Statistiek (OIS) van de gemeente Amsterdam. Ook de natuur- en milieuorganisaties zijn positief over deze gebieden gezien de reactie op de concept RES. Stadsdeel Nieuw-West is in de wensen en bedenkingen op de concept RES overwegend positief over dit gebied. Stadsdeel Noord adviseert o.a. om zoveel mogelijk te kijken naar de gebieden langs snelwegen. Tot slot heeft Liander aangegeven dat in dit gebied windturbines relatief eenvoudig kunnen worden aangesloten op het elektriciteitsnet.

Opgave

De opgave is om ruimte te vinden voor 3 a 4 turbines in het gebied Sloterdijken / noordgrens van de Brettenzone (circa 6,6 a 8,8 MW)[2] en 3 a 4 turbines in het gebied Noorder IJ-plas / Cornelis Douwesterrein (circa 6,6 a 12 MW).
Het NNN gebied "De Bretten" behoort niet meer tot het plangebied.

De opgave is niet eenvoudig. Gedurende het lokale participatieproces zijn er belangrijke afwegingen voorzien die in aanloop naar de vergunningverlening voor specifieke locaties moeten worden gemaakt bv: de impact op de natuur van een specifieke turbine op o.a. vogels als de Buizerd, Havik, Groene Specht en de Meervleermuis, en de afweging tussen woningbouwideeën op het Cornelis Douwesterrein en windturbines. Andere uitdagingen zijn het voortzetten van goed overleg met partijen die tegen windmolens zijn in het gebied, zoals de bewoners rond de Noorder IJ-plas en de gemeente Oostzaan. Eventuele windturbines langs knooppunt A8/A10 hebben naar verwachting geen invloed op de woningbouwmogelijkheden in Zaandan (Achtersluispolder) en Oostzaan gezien de wettelijke geluidsnormen.

Zuidoostelijk cluster
In het zuidoosten kan een nieuw cluster windturbines worden ontwikkeld. Het gebied heeft al kenmerken van een energielandschap met de aanwezigheid van de Diemercentrale en de vele hoogspanningsmasten. Daarnaast vormt het Amsterdam-Rijnkanaal een grote lijnstructuur om windturbines langs te ontwikkelen. Langs de knooppunten A1/A9 en A2/A9 (uitbreiding van bestaande turbine) zijn ook kansen voor windturbines. Verkeersknooppunten kunnen de "duurzame toegangspoorten tot de stad vormen".

Onderbouwing
Er is op schaal van de stad gezien draagvlak voor windturbines in dit deel van stad, maar wel minder dan in het noordwestelijk cluster, maar wel weer meer dan in bv het IJmeer. Het zoekgebied Gaasperplas en Diemerscheg kwam qua draagvlak relatief slecht uit de enquêtes naar nieuwe windmolens in de stad, maar het vermoeden is dat dit vooral betrekking heeft op het gebied in/langs de Gaasperplas. In een eerdere enquête van OIS over ideeën voor de Diemerscheg hebben Amsterdammers en inwoners van buurgemeenten namelijk redelijk positief gereageerd op het idee voor windturbines (en zonnepanelen) in de Diemerscheg. En in de interactieve sessies met bewoners waren mensen vooral tegen windturbines in/langs de Gaasperplas. Het gebied van knooppunt A2/A9 was in de enquêtes van OIS, na de gebieden in het noordwestelijk cluster, het derde meest wenselijke gebied voor windturbines. De natuur- en milieuorganisaties zijn niet uitgesproken positief of negatief over deze gebieden gezien de reactie op de concept RES. Ze zien nadelen in deze Natuur Netwerk Nederland gebieden, maar relatief gezien zijn er ergere gebieden voor hen om windturbines in te realiseren (bv in het IJmeer). Stadsdeel Zuidoost heeft positief geadviseerd over deze gebieden in de wensen en bedenkingen op de concept

[2] Vanwege de hoogtebeperkingen door Schiphol in verschillende delen van Amsterdam z jn er verschillende hypotheses over het te verwachten aantal MW opgesteld vermogen.

RES. Tot slot heeft Liander aangegeven dat in dit gebied windturbines relatief eenvoudig kunnen worden aangesloten op het elektriciteitsnet, maar wel minder eenvoudig dan in bijvoorbeeld de gebieden IJburg/Zeeburgereiland/Sciencepark, en de Kop Amstelscheg en/of Sloterdijken.

Opgave
De opgave is om ruimte te vinden voor minstens 3 a 6 turbines in de Diemerscheg (6,6 a 18 MW). Waarbij ruimtelijk gezien de voorkeur uitgaat naar een lijnopstelling langs het Amsterdam-Rijnkanaal (circa 3) i.p.v. een clusteropstelling in het gebied (circa 6). Daarnaast is de opgave om ruimte te vinden voor 1 of 2 turbines op het Waternetterrein ten zuiden van de Gaasperplas (4,4 a 6 MW) en/of 1 of 2 turbines langs knooppunt A2/A9 (4,4 a 6 MW).

Ook deze opgave is niet eenvoudig. Gedurende het lokale participatieproces zijn er belangrijke afwegingen voorzien die in aanloop naar de vergunningverlening voor specifieke locaties moeten worden gemaakt bv: de impact op de natuur van een specifieke turbine op o.a. vogels als de Buizerd, Havik, Grutto, Kievit, Smient, en Meervleermuis en Grootoorvleermuis. Andere uitdagingen zijn het voortzetten van goed overleg met partijen die tegen windmolens zijn in het gebied, zoals de vereniging Spaar het Gein en Vereniging Amsteloever, en de gemeente Ronde Venen. De ontwikkelaar van het woongebied “Weespersluis” heeft ook bezwaar geuit.

Opstelling langs ring A10 Noord
In het gebied tussen de ring A10 noord en de hoogspanningsmasten zijn kansen voor windturbines die deze lijnen in het landschap volgen.

Onderbouwing
Er is op schaal van de stad gezien de enquêtes van OIS draagvlak voor windturbines in dit deel van stad, maar wel minder dan in het noordwestelijk cluster. De draagvlakcijfers komen enigszins overeen met die van het zoekgebied IJburg/Zeeburgereiland/Sciencepark. De reden om dit gebied groen te kleuren op de kaart en IJburg/Zeeburgeiland/Sciencepark geel heeft vooral te maken met ruimtelijke en ecologische argumenten. Bij IJburg zijn er minder landschappelijke structuren waaraan windturbines kunnen worden gekoppeld en zijn er meer zwaarwegende ecologische argumenten vanuit de natuur- en milieuorganisaties om dit gebied te ontzien. Bij Zeeburgereiland en Sciencepark zijn solitaire windturbines mogelijk. Bij Zeeburgereiland zijn echter veel ruimteclaims waardoor dit gebied minder geschikt wordt geacht en bij Sciencepark kan een eventuele windturbine niet meetellen voor de RES omdat de vergunning vanwege de gebiedsontwikkeling niet voor 2025 kan worden verleend.

Opgave

De opgave is om ruimte te vinden voor circa 3 a 6 turbines (6,6 a 18 MW). Ook deze opgave is niet eenvoudig. Gedurende het lokale participatieproces zijn er belangrijke afwegingen voorzien die in aanloop naar de vergunningverlening voor specifieke locaties moeten worden gemaakt bv: de impact op de natuur van een specifieke turbine op o.a. vogels als de Grutto, Kievit, en Kerkuil. Maar ook afwegingen ten aanzien van de eventuele hinder voor sportvelden en volkstuinen. Andere uitdagingen zijn het voortzetten van goed overleg met partijen die tegen windmolens zijn in het gebied, zoals de Stichting Behoud Waterland en Windalarm.